

Història | Francesc Vilanova

Un reconeixement obligat

Molt de tant en tant, en aquest país es duen a terme unes iniciatives tan insòlites que un no sap si felicitar-se per aquesta excepcionalitat o lamentar-se perquè funcionem a cops de bona voluntat individual, per les ganes d'uns quants -normalment, particulars- de dur a terme uns projectes que, teòricament, haurien de ser assumits des de l'àmbit públic. En fi, aquest és un país mancat de moltes coses i, en el camp de la història i de la historiografia, l'escassetat de recursos és un mal crònic i que no té pinta que s'arribi a resoldre mai.

Publicar la *Crònica diària de la Generalitat de Catalunya*, és a dir, el diari amb la relació d'actuacions que es van dur a terme des del govern -o governs- de la Generalitat durant la Guerra Civil, entre juliol del 1936 i febrer del 1938, és una aventura digna de ser remarcada. És una gran notícia, una iniciativa excel·lent. En aquest sentit, s'ha de felicitar Montserrat Catalán, la discreta i eficaç responsable de l'Arxiu Montserrat Tarradellas i Macià (Poblet), Jordi Casassas, que ha tingut cura de la introducció, i la gent d'Edicions Dau, que s'hagin arriscat a llançar al mercat una obra d'aquestes dimensions. Una obra que ha de tenir dos volums, que va acompanyada d'una selecció de fotografies excel·lents i que ha estat curosament cuidada en la seva edició. No cada dia es publiquen més de 500 pàgines de documents històrics amb la mateixa vocació i ganes que es publicaria un *bestseller* de qualitat.

Josep Tarradellas inspeccionant armament a la rereguarda

El professor Jordi Casassas, catedràtic d'història contemporània a la UB, ha confegit un extens pròleg, molt complet, en el qual intenta resseguir el llarg i difícil camí per on van transitar diferents documents que, aparentment, responien a la mateixa intenció final: ser una crònica més o menys diària de les activitats i actuacions dels elements principals del govern català durant els primers mesos de la guerra, en tots els terrenys de la vida del país: des de les activitats militars als actes culturals; des de les inspeccions a les indústries de guerra a la relació de visites oficials del president Companys. Cal agrair al professor Casassas la feina feta, pel que té

de procés d'autenticació del text final que es publica. A base de desbrossar el camí i interrogar els documents i sobre els documents -que és una tasca bàsica que ha de fer qualsevol investigador, com tothom sap-, s'ha arribat a fixar un text d'allò més interessant i apassionant. Darrere d'aquestes primeres reflexions, el professor Casassas analitza els continguts del text, en remarca els trets més importants, l'abast de la informació que s'hi recull, i tanca el pròleg amb una descripció dels materials documentals que s'han aplegat per a un segon volum de la sèrie.

Què té, doncs, el lector a les seves mans? Té un text que arrenca el 18 de

juliol del 1936, quan es deixa constància escrita de les primeres notícies de la sublevació militar. I, a partir d'aquí, es pot endinsar en una narració molt particular de la guerra i la revolució, vistes i viscudes amb ulls catalans, institucionalment catalans. Però no es pensin que es trobaran amb un text feixuc, d'estil burocràtic o administratiu. Al contrari, en certs moments s'endevina una voluntat de donar un to diguem-ne literari a la relació de fets. Fa de mal triar, però el lector trobarà tota mena d'informació, des de les col·lectivitzacions i la reorganització econòmica fins a les activitats de la universitat; de les notes de la conselleria d'Agricultura davant la campanya de sembra de cereals, a l'avis del comissari d'Ordre Públic sobre l'activitat d'incontrolats. A totes les pàgines s'hi poden trobar notícies, comentaris, discursos, observacions, que valen la pena. És una lectura agraïda.

Els responsables de l'Arxiu Montserrat Tarradellas i Macià i Edicions Dau ens ofereixen un primer volum amb la *Crònica diària* de juliol del 1936 a la fi de gener del 1937. Ens han promès, per a una segona part, la crònica de febrer del 1937 a febrer del 1938, i tres textos interessantíssims del president Tarradellas -*La crisi d'abril del 1937*, *L'aportació de Catalunya a la República* i *Diari dels darrers dies: del 4 al 27 de gener del 1939*-. Són molt bones notícies per a la historiografia contemporaneista del nostre país; i és un deure nostre agrair-los l'esforç que han fet per a posar al nostre abast uns documents d'aquesta categoria.*

Crònica de la Guerra Civil a Catalunya

Edicions Dau
Barcelona, 2008
Preu: 39 euros
Pàgines: 591

Publicar el diari amb la relació d'actuacions que es van dur a terme des de la Generalitat durant la Guerra Civil és una aventura digna de ser remarcada

1 2 3 4 5

JOCNOU Identitats

EMILI TEIXIDOR

La victòria d'Obama ha provocat tot de declaracions de líders de color dient que per fi se sentien plenament representats i reconeguts. Amb identitat pròpia i totalment ianquis. A la pel·lícula d'Allen amb Barcelona al títol, es diu en un moment, i no se'n parla més, que una de les protagonistes ianquis és a la ciutat per estudiar "la identitat catalana". Però si llegim Thomas Bernhard, per exemple, trobarem una crítica ferotge de la seva ciutat, Viena, i del catolicisme i nacionalsocialisme que, segons ell, encara hi ha al seu país, Àustria, com si formés part de la seva identitat.

Els elogis s'han convertit aquí en condemnes. Juan Marsé l'altre dia també declarava que no sentia ni el nacionalisme català, ni l'espanyol, ni l'andorrà. Un reportatge sobre l'illa de Còrsega i la seva identitat, en un diari anglès, es titula "Identitat equivocada", segurament perquè està estripada entre la burocràcia i el centralisme francès i el sentiment de pertinença a una realitat geogràfica i lingüística prou diferenciada. O com a mínim amb una voluntat que, segons el periodista, sembla voler venir de lluny i anar encara més lluny. L'art, l'arquitectura, les esglésies..., tots els detalls ajuden a conformar, si no la

identitat, el marc en el qual el sentiment de pertinença s'aferma. Aquí tenim el Barça, que també es tenyeix sovint del mateix sentiment d'orgull de la terra, tot i que l'equip és ple -aquesta temporada menys, potser- de jugadors assalariats que avui defensen uns colors i demà uns altres; només el públic es manté ferm. Perquè al final, sembla que el tret definitiu per mostrar una identitat determinada és la voluntat. És clar que també hi juguen un gran paper la llengua, la història, el paisatge, els costums, les tradicions..., però tot això sense el sentiment fort de pertinença corre el perill d'apagar-se.

Sobre Còrsega, el reportatge diu que la mestressa d'un restaurant "es lamenta que pocs joves illencs de menys de vint anys parlin la llengua nacional tot i que s'ensenya a les escoles i té una literatura petita però apreciada i de prestigi". El centre de la identitat nacional no són les conegudes Ajaccio i Bastia, sinó Corte, amb l'única universitat de l'illa i un museu etnogràfic i històric on es recorda la revolta que el gran patriota Pascal Paoli va encapçalar el 1755. La llista de greuges contra l'actual situació és llarga. Però els queda la voluntat, anava a dir de supervivència, però em quedo amb la voluntat.*